

Kuopion kaupunki 2009

”Täyttä käsitystä Kuopion kauneudesta ei voi saada, ennen kuin on noussut tuolle kohoavalle harjalle, Pujovuorelle, joka ylöskiipeämisen vaivan palkitsee ihanimmalla näöllä Kallaveden selkien ynnä niiden satojen saarien, luotojen, salmien, lahtien, ruohorantojen, savua-vien höyrylaivain ja kaukaa paistavien purjeitten yli.”

Z. Topelius 1873

Ikivanhaa kalliota

Puijon selänne on muodostunut maapallon vanhimpiin kuuluvista kivilajeista, joilla on ikää 1870-2500 miljoonaa vuotta. Alueella muinoin olleista vuorista ovat jäljellä kestävimpien kivilajien muodostamat huiput, kuten 232 metriä meren ja 150 metriä Kallaveden yläpuolelle kohoava Puijo. Mannerjään muistona Puijon rinteestä löytyy noin 10 000 vuotta sitten aluetta peittäneen Yoldiameren kivinen rantaviiva.

Lehtokeskuksen rehevyyttä

Kuopio kuuluu Pohjois-Savon lehtokeskukseen, joka on tärkein vaateliaan kasvillisuuden esiintymisalue Järvi-Suomessa. Puijolta on löydetty yli 350 putkilokasvilajia, myös useita harvinaisia ja uhanalaisia lajeja. Kasvi-harvinaisuuksiin kuuluvat jänönsalaatti, myyränporras, hajuheinä ja lehtoleinikki. Puijo on myös EU:n alueella vain Itä-Suomessa tavattavan idänlehväsammalen merkittävin esiintymisalue.

Puijon luonnontilaisissa metsissä kasvaa monia harvinaisia ja uhanalaisia kääpiä, kuten silokääpä, mesipillikääpä ja sitkankääpä. Laskettelurinteiden niityillä viihtyy puolestaan runsaslajinen niittysienilajisto.

Myös alueen linnusto on monipuolinen ja runsas. Puijolla on tavattu useita Pohjois-Savossa harvinaisia lintulajeja, joiden joukossa on myös vanhoille metsille tyypillisiä lajeja. Muun muassa idänuunilintu, pikkusieppo ja pohjantikka pesivät Puijon metsissä.

Arvokkaita suojelualueita

Luonnonsuojelulla on pitkät perinteet Puijolla. Ensimmäinen, hieman yli 60 hehtaarin suuruinen suojelualue perustettiin Puijolle jo vuonna 1928, yhtenä maamme ensimmäisistä luonnonsuojelualueista.

Tällä hetkellä Puijon luonnonsuojelualueen pinta-ala on noin 208 hehtaaria, mistä suurin osa kuuluu EU:n Natura-verkostoon. Luonnonsuojelualueeseen sisältyvät Puijon selänteen arvokkaimmat osat, niiden joukossa Satulanotkon ja Antikkalanrinteen lehdot. Suojeluarvoa lisäävät myös vanhat kuusimetsät, jotka sijaitsevat Kokonmäellä ja Satulanotkossa sekä alueen eteläosan vanhalla luonnonsuojelualueella.

Puijolle rakennettiin ensimmäinen näkötorni 1850-luvun puolivälissä. Tämä 16 metriä korkea puutorni korvattiin noin viisikymmentä vuotta myöhemmin 24-metrisellä pyöreällä tiilitornilla. Tiilitorni sai puolestaan väistystä 1960-luvun alussa nykyisen 75 metriä korkean näkötornin tieltä.

Maisemia ja matkailua

Puijon mäki on tunnettu erityisesti näköalapaikkana. Puijo ja sieltä avautuvat komeat näkymät kuuluvatkin kansallismaisemiimme, joita ovat ihailleet muun muassa Minna Canth, Juhani Aho, Järnefeltit, Oskar Merikanto ja monet muut kulttuurimme suurnaiset ja -miehet.

Ensimmäinen ravintola Puijolla toimi jo 1800-luvun lopulla. Majoitustoiminnan alkuna voidaan pitää Puijon Pirtin rakentamista vuonna 1907. Nykyään Puijon tornissa käy vuosittain noin 75 000 matkailijaa.

Virkistystä ja urheilua

Puijo on Kuopion suosituimpia virkistysalueita. Ulkoilijoita varten alueelle on rakennettu kattava ulkoilureitistö. Puijolle on tehty myös luontopolkuja monipuolisen luonnon esittelemiseksi.

Puijo on merkittävä talviurheilukeskus. Siellä on harrastettu kelkkailua, hiihtoa ja mäkihyppyä 1900-luvun alkupuolelta lähtien. Puijon talvikisoilla on pitkät, 1930-luvulle ulottuvat perinteet. Hyppymäki ja muut liikuntapaikat keskittyvät urheilualueelle Puijon selänteen lounaisosaan.

Puijon näkötorresta voi ihailla Kallaveden saariston kauniita maisemia. Noin kilometrin päässä näkötorresta on Konttilan vanha torppa, jossa on Puijon luonnosta kertova näyttely ja kahvila. Puijon laen palveluista kerrotaan tarkemmin Kuopion Matkailupalvelu Oy:n sivuilla (www.kuopioinfo.fi).

Näin liikut Puijolla

Puijolla voit kävellä, hiihtää, marjastaa ja sienestää. Luonnonsuojelualueella ja huonosti kulutusta kestävässä lehdoissa on kuitenkin suositeltavaa kulkea polkuja pitkin. Maastopyörällä voit luonnonsuojelualueella liikua vain ulkoilureiteillä ja tieurilla.

Ulkoilureitit ja luontopolut näkyvät kääntöpuolen kartalta. Noin kahden kilometrin mittaiset luontopolut, Puijon polku sekä Konttilan ja Kokonmäen kierrot, on merkitty maastoon viitoilla ja maalimerkeillä.

Lisätietoja:

Kaupungin ympäristönsuojelutoimisto
Puijonkatu 22 A, 70110 Kuopio
puh. (017) 182 127
www.kuopio.fi/ymp

Teksti: Merja Hyttinen ja Timo Perätie
Taitto: Anna-Maria Heikkinen
Piirrokset: Ulla Paananen ja Helena Rönkä

MERKKIEN SELITYKSET

- OPASTUSPISTE
- OPASTUSPYLVÄS / KARTTA
- OPASTUSPYLVÄS
- 42 RISTEYKSEN NUMERO
- ULKOILUREITTI
- LUONTOPOLUT:
 - KOKONMÄEN KIERTO 2 km
 - KONTTILAN KIERTO 2,3 km
 - PUIJON POLKU 2 km
- LUONNONSUOJELUALUE
- NATURA 2000 -ALUE
- PYSÄKÖINTIALUE